

Referat af møde i Danske Underviserorganisationers Samråd

Tid: Fredag den 7. oktober kl. 11.30-14.30

Sted: Danmarks Lærerforening, mødelokale Trykkeriet

Dagsorden

1. Meddelelser
2. Oplæg af Gymnasieskolernes Lærerforening om sprogfag i krise
3. Danmark kan mere III
4. Eventuelt

Deltagere

Gordon Ørskov Madsen, Danmarks Lærerforening

Camilla Gregersen, DM

Tommy Dalegaard Madsen, DM

Monica Lendal Jørgensen, Frie Skolers Lærerforening

Tomas Kepler, Gymnasieskolernes Lærerforening

Morten Bay, Uddannelsesforbundet

Afbud

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet

Dorte Lange, Danmarks Lærerforening

Rikke Josiasen, Frie Skolers Lærerforening

Fra organisationernes sekretariater deltog

Gitte Grønnemose Butler, Gymnasieskolernes Lærerforening

Morten Bayer, Gymnasieskolernes Lærerforening under dagsordens punkt 2&4

Samt Rasmus Møller fra DUS' sekretariat.

Punkt 1 Meddelelser

Bilag 1: Referat af møde i DLI den 7. juni 2022

Status ift. det nationale arrangement efter ISTP

Der er fastlagt et nyt tidspunkt for det nationale arrangement efter ISTP. Mødet er således lagt i ministerens kalender fredag den 2. december 2022 kl. 13.00-16.00 Arrangementet holdes i København.

Der er, jf. forretningsudvalgets tidligere bemærkninger, lagt op til et mindre arrangement med ca. 40 inviterede organisationsfolk, politikere og forskere, der sammen skal debattere digitaliseringens udfordringer og muligheder for lærerrollen.

Det vurderes umiddelbart ikke, at der til mødet i DUS' forretningsudvalg vil være meget nyt at orientere om. Evt. afstemninger frem mod arrangementet sker derfor gennem organisationernes medlemmer af arbejdsgruppen.

Drøftelse af fonde og sponsorer i uddannelsessystemet på forretningsudvalgets møde i december
Arbejdsudvalget lægger op til, at DUS på mødet den 5. december drøfter fælles udfordringer ift. fonde og sponsorer i uddannelsessystemet. For at skabe plads på mødet, udsættes oplægget fra Frie Skolers Lærerforening til første møde i det nye år.

Danmarks Lærerforening udarbejdede i 2019 et papir om fakta og dilemmaer ift. fondsfinansiering i folkeskolen, der forventes at indgå som bilagsmateriale til drøftelsen. De øvrige organisationer opfordres til at indsende evt. lignende materialer til sekretariatet.

BESLUTNING

Sekretariatet orienterede om, at ministeriet har meddelt, at man med udskrivelsen af folketingsvalget lægger det videre arbejde med at planlægge et nationalt arrangement som opfølgning på ISTP i bero indtil videre og vil vende tilbage, når der er en endelig afklaring om det videre forløb.

Forretningsudvalget tog orienteringerne om det nationale arrangement efter ISTP samt temadrøftelsen på mødet den 5. december til efterretning.

Sekretariatet orienterede ligeledes om, at Børne- og Undervisningsministeriet forventer at genåbne internationalt kontor i lyset af Danmarks kommende formandskab for Nordisk Ministerråd.

Punkt 2 Oplæg af Gymnasieskolernes Lærerforening om sprogfag i krise

Vedlagt

Bilag 1: Tænketanken om sprog – anbefalinger til at styrke sprogfag i gymnasiet

Bilag 2: Tænketanken om sprog – anbefalinger 2020

Bilag 3: Gymnasieskolernes Lærerforenings præsentation på mødet

Sammenfatning

Gymnasieskolernes Lærerforening, GL, orienterer på mødet om organisationens arbejde med sprogfag i krise.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at forretningsudvalget tager oplægget til efterretning
- at forretningsudvalget drøfter fælles perspektiver ift. sprogfag i uddannelsessystemet.

Sagsfremstilling

Organisationerne i DUS står på skift for et oplæg om et relevant emne eller indsats på møderne i forretningsudvalget. På dette møde orienterer GL om arbejdet med sprogfag i krise.

Baggrund

Ud over engelsk har gymnasiet sprogfag været i krise siden gymnasireformen fra 2005. Langt færre studenter end tidligere har således haft 2. og 3. fremmedsprog på et højt niveau.

GL kan desuden konstatere, at 25-30 % af sproglærerne i gymnasiet i fx fransk og tysk er ved at nå pensionsalderen. Samtidig lukker universiteterne sproguddannelser og uddanner generelt færre kandidater i sprogfagene. Det samme er tilfældet i forhold til uddannelse af lærere til grundskolerne. Kun ganske få steder uden for de store byer udbydes andre 2. fremmedsprog end tysk i grundskolen. Sprogfagene ud over engelsk er således ved at miste fodfæste som centralt færdigheds- og kulturfag i uddannelsessystemet.

GL mener, at det på gymnasieniveauet er et væsentligt tab både i forhold til den generelle studiekompetence men også almindelig. Derfor har GL de seneste år arbejdet fokuseret på at styrke bevidstheden og diskussionen om sprogfagernes krise og har opfordret til politisk opmærksomhed og løsninger. Det er bl.a. sket gennem arbejdet i "Tænketanken om Sprog" (jf. bilag) og forskellige andre indsatser.

På mødets oplæg vil GL kort fortælle om arbejdet og lægge op til en drøftelse af, hvordan man kan styrke indsatsen for sprog i uddannelsessystemet.

Videre proces

Frie skolers Lærerforening står for næste oplæg fra organisationerne, der afvikles på første møde i DUS' forretningsudvalg i 2023.

BESLUTNING

Gymnasieskolernes Lærerforening orienterede om organisationens perspektiver samt arbejdet med problemstillingen. Forretningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Der var i forretningsudvalget en enighed om, at problematikken deles på tværs af organisationerne, samt at udfordringerne i de forskellige led af uddannelsessystemet hænger sammen. Lukker sprogfag på universiteter uden for København og Århus vil det have betydning for rekrutteringen til gymnasier og professionshøjskoler og dermed igen for læreruddannelsen mv.

DUS sætter på nuværende tidspunkt ikke gang i egentlig initiativer på området. I stedet opfordres organisationerne til at invitere hinanden med, hvis man hver især tager initiativer på området.

Punkt 3 Danmark kan mere III

Vedlagt

Bilag 1: Danmark kan mere III

Bilag 2: Finansministeriets beregninger af den økonomiske effekt af Danmark kan mere III

Sammenfatning

Regeringen lancerede den 26. september 2022 udspillet 'Danmark kan mere III' under overskriften "Bedre uddannelser og mere velfærd".

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget

- at forretningsudvalget drøfter organisationernes perspektiver ift. regeringens udspil.

Sagsfremstilling

Regeringen lancerede den 26. september 2022 udspillet Danmark kan mere III under overskriften "bedre uddannelser og mere velfærd." Lanceringen af udspillet op til et kommende folketingsvalg kan tyde på, at elementer herfra også vil være en aktiv del af Socialdemokratiets kommende valgkamp.

Afsættet for udspillet er den forventede stigning i antallet af børn og ældre frem mod 20230 samtidig med, at der vil være til at sikre de offentlige indtægter på arbejdsmarkedet generelt og i særdeleshed inden for velfærdsuddannelserne.

Udspillet indeholder i al væsentlig forslag til reformer inden for tre hovedområder.

Universitetsuddannelser

Regeringen foreslår med udspillet en ny struktur for universitetsuddannelserne, hvor der fremover udbydes tre former for kandidatuddannelser:

- Etårige kandidatuddannelser inden for særlig humaniora og samfundsfag.
- Toårige kandidatuddannelser, som målrettes specialisering og forskning.
- Erhvervskandidater, der skal give de studerende mulighed for at arbejde 25 timer om ugen ved siden af studiet.

Regeringens ambition er, at op mod halvdelen af de studerende fremover tager deres kandidatuddannelse som en etårig- eller erhvervskandidat og forventer en besparelse på to milliarder kroner årligt i sparede udgifter til taxameter og SU (0,8 mia. kr.) og øget arbejdsudbud (1,2 mia. kr.).

Heraf skal den ene milliard omprioriteres til at sikre mere undervisning, mindre hold og mere feedback på udvalgte universitetsuddannelser. Den anden milliard skal styrke velfærds- og erhvervsuddannelser som for eksempel lærer-, pædagog- og SOSU-uddannelsen, uden at udspillet kommer den konkrete fordeling nærmere.

Mindre bureaukrati i kommunerne

Udspillet indeholder ligeledes forslag om et opgør med unødigt bureaukrati ved dels, at alle landes kommuner sættes fri på ét af de store velfærdsområder; dagtilbud, folkeskole, beskæftigelse eller ældrepleje (en forlængelse af de nuværende frihedsforsøg). Dels at der indføres et såkaldt statsligt regelstop. Det betyder, at en regel skal fjernes, hvis man ønsker at indføre en ny regel i det offentlige.

Regeringen forventer, at man i kommunerne kan finde besparelser på administration på i alt 2,5 milliarder kroner. Det svarer til en reduktion af administrationsudgifterne på ca. 5 procent.

Mere borgernær velfærd

Endelig ønsker regeringen at øge antallet af fuldtidsansatte, mindske brugen af eksterne vikarer i det offentlige og flytte årsværk fra administration til borgernær kontakt. Samtidig skal SOSU-uddannelsen gøres mere attraktiv ved blandt andet at indføre løn under uddannelse fra grundforløbets anden del.

Der nævnes i øvrigt flere gange i udspillet, at der er behov for efteruddannelse af medarbejdere samt at løn også har betydning for mulighederne for at kunne tiltrække medarbejdere til velfærdsområderne. Dog uden at det gøres mere konkret end det.

Udspillet har i sagens natur allerede resulteret i reaktioner fra en række faglige organisationer. For organisationerne i DUS er det samtidig en opmærksomhed, at regeringen med udspillet foreslår at flytte midler fra dele af uddannelsessektoren til andre. Der lægges derfor op til en fælles drøftelse af elementerne i udspillet samt organisationernes perspektiver ift. de konkrete forslag.

BESLUTNING

Forretningsudvalget drøftede udspillet Danmark kan mere III set med uddannelsespolitiske øjne.

Der var i drøftelsen særlig fokus på udfordringen med kannibalisierung inden for uddannelsessektoren, hvor besparelser ét sted motiveres med investeringer andre steder. DM orienterede på mødet om deres bekymringer for humaniorauddannelserne, hvis der skal indføres flere former for kandidatuddannelser. Der er en fælles opmærksomhed på, at uddannelsessystemet hænger sammen, så besparelser på universiteterne vil afspejle sig i kvaliteten af undervisere på professionshøjskoler og gymnasier og igen i grundskolen.

Forretningsudvalget besluttede, at man udarbejder et oplæg til sociale medier, som organisationer kan dele i forbindelse med folketingsvalget. Oplægget lægger vægt på udfordringerne ved kvalitetstabet og de effekter, det vil have for resten af uddannelsessystemet.

DM udarbejder et udkast, der rundsendes til godkendelse i forretningsudvalget.

Punkt 4 Eventuelt

Forretningsudvalget drøftede under eventuelt bemærkningerne fra organisationerne til et debatindlæg, der var rundsendt inden mødet.

Der var i forretningsudvalget opbakning til debatindlægget med de på mødet ønskede ændringer. På opfordring fra DM tilføjes et afsnit om, at en reduktion af uddannelsernes længde ikke imødekommer udfordringerne og forventes at have følgevirkninger for kvaliteten i resten af uddannelsessystemet.